

Universal Declaration of Human Rights - Fon

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

GBETA GBE ɔ BI TɔN EE ɔɔ XÓ DÓ ACE E GBETɔ DÓ KPODO SISI E ɔO NA DÓ N'I LE KPO WU E

WEXWLE

Ee nyi ɔɔ hennu ɔɔkpo me ɔ, me ɔɔkpoɔkpo ka do susu tɔn, bɔ ace ɔɔkpo ɔ we mebi ɔɔ bo e ma sixu kan fen kpon é ɔi meɔesusi jije, hwejiɔzinzan, kpodo fifa ni tiin nu weke ɔ bi e ɔ,

Ee nyi ɔɔ nukumamɔ je nume kpodo wangbenu sen deɔee na zɔn bɔ gbeto na do tiin nyi le we nɔ dɔn alannuwiwa de nɔ zɔn bɔ gbeto nɔ fɔn gu e, lo bɔ nu taji de hudo gbeto ɔ we nyi ɔɔ gbe e me gbeto le ma na nɔ mekannu ɔɔ xodidɔ sin alinu kpodo nuɔidi lo bo na tɔn sin adohuhu kpodo ya kpo me é ɔ,

Ee nyi ɔɔ dandanme we e ɔɔ na je hun do sen de nɔ zɔn bɔ gbeto na do tiin nyi le gbɔn aceɔidɔ sin alinu se na zɔn bɔ gbeto ma na lin ɔɔ emi ɔɔ na de emidee sin mekannu kpo yadonume kpo e ɔ,

Ee nyi ɔɔ é ɔɔ dandanme bɔ e ɔɔ na de alinu wennyinyi ee ɔɔ na tiin nyi ɔɔ to ɔɔkpoɔkpo tentin e ɔ,

Ee nyi ɔɔ, ɔɔ xwedowema elɔ me o weke ɔ bi le vɔ mɔ nu je ace kpo do sisi dodo e gbeto ɔɔ na ɔɔ e, ɔɔ meɔesunɔnyinyi kpodo susu e do na xɔ nu gbeto e ɔɔ ace kpodo sisi sunnu kpodo nyɔnu tɔn kpo na nyi ɔɔkpo ɔ; lo bɔ ye le yalɔ akɔn bonu nukɔnyinyi ni tiin lo bo na sɔ gbe ɔɔgbe zinzan gbɔn meɔesunɔsi jije taji ze jiji ayi e ɔ,

Ee nyi ɔɔ to ɔɔkpoɔkpo yi gbe bo na ɔɔ sisi nu ace e gbeto le ɔɔ kpodo meɔesusijije taji kpo ɔɔ alɔ ɔɔ alɔme xa to le bi sin kplekple é ɔ,

Ee nyi ɔɔ linlin ɔɔkpo ɔ ɔɔɔ nu ace, sisi kpodo meɔesunɔsi jije gbeto tɔn le, we nyi nu taji ee na zɔn bɔ mi na nyi sen elɔ le e ɔ,

Gbeto ɔ sin kplekple de gbeto elɔ tɔn bɔ e na ɔɔ xo do ace e gbeto ɔɔ na ɔɔ kpo sisi e ɔɔ na ɔɔ n'i é kpo wu. Gbeto elɔ na nyi su ɔɔkpo tawun bɔ gbeto le kpo to le bi kpo ɔɔ na nyi bonu me bi kpodo tuto e nyi gbeto le tɔn le de gbeto elɔ ɔɔ tame na nugbo le e ni tenkpon nu sisi ni tiin nu ace kpodo meɔesunɔsi jije gbɔn nunyweyi li xo. Mɔ ɔɔkpo ɔ ye ɔɔ na tuun sen ene ɔ le bo na zan ye nugbo tɔn gbɔn tuto e do ayi ɔɔ to ɔɔkpoɔkpo me kpodo gbe ɔ bi me e kpo; ace ene ɔ kpodo susu ene kpan sin zinzan ɔ kpo nukun mɔ je yene kpo ɔ ɔɔ na nyi nu taji ɔɔkpo nu tovi ee sin to ɔɔ gbeto elɔ me e kpodo tovi de sin to le kpo ɔɔ acekpikpa to ene ɔ le tɔn glɔ e.

Gbetaken 1

Ace, susu kpo sisi ɔɔkpo ɔ kpo we gbeto bi ɔɔ ɔɔ gbewiwa tɔn hwenu; ye ɔɔ linkpon bɔ ayi yetɔn me kpe lo bɔ ye ɔɔ na do alɔ yede ɔi nɔvinɔvi ɔɔhun.

Gbetaken 2

Me ɔɔkpoɔkpo sixu tuun ɔɔ ace, su su kpo sisi de kpo xo e ɔɔ ɔɔ gbe ta elɔ me ɔ nyi eɔesunɔ sin nu ma de nuɔe kpo ɔi: akɔta, sun nu, nyɔnu, gbe e nɔ do e, sinsen, nu e lin do toxo wu e, alo linlin deɔvo see b'e nyi to metɔn le alo gbe tɔ le tɔn, ɔɔkunjiye, lee e ji me gbɔn e kpodo nu deɔdeɔvo ne le kpan.

Mɔ ɔkpɔ ɔ, e ɔ na kpɔn do tuto ee e ze jijn ayi ɔ to e mɛ e gosin e wu ɔ toxoɔɔ sin alinu, sɛn e ji to ɔ jijn e kpodo sɛn gbɛ ɔ tɔn deɛ ɔ nu do to ɔ nu e wɛ a, ɔ to enɛ ɔ ko jɛ eɔ de si alo e kpo ɔ mɛkannu, alo aɛɛkpikpa tɔn ma yi haɔɔji wu a.

Gbetaken 3

Gbetɔ ɔkpɔɔkpɔ ɔ na mɔ gbɛ bo nɔ eɔesu si lo bo na lɛ nyi eɔ de.

Gbetaken 4

E ɔ ɔ na hɛn mɛɔ ɔ mɛkannu alo mɛɔ ɔ; mɛkannuninɔ kpodo mɛɔ kpo ɔ alɔ lɛ bi mɛ ɔ ɔ de ɔ.

Gbetaken 5

Gbetɔwikukɔn alo ya do nu mɛ kpodo adakacomɛwu kpo ɔ ɔ na de ɔ.

Gbetaken 6

Gbetɔ ɔ nusisi wɛ ɔ na nyi ɔ fi bi.

Gbetaken 7

Aɛ ɔkpɔ ɔ wɛ mɛ bi na ɔ lo bo na nɔ nyi sɛn ɔkpɔ ɔ; mɔ ɔkpɔ ɔ mɛɔ na yi gbɛ nu walɔ e na de mɛ kpo alo deɛ nyi wuɔɔɔnumɛ tɔn kpo e lo bo na wa gba sɛn e do ɔ fi e ɔ.

Gbetaken 8

Enyi mɛɔ mɔ ɔ e yi aɛ e nyi etɔn bɔ sɛn dodo ee ɔɔ nu do to tɔn nu ɔ n'ɛ ɔ, e hɛn ɔ e na ylb hwɛ ɔ to tɔn mɛ.

Gbetaken 9

E ɔ na ya mɛɔ sin to tɔn mɛ alo e na wli i alo e na su i do ganmɛ ɔ nuɔ kpoun wu ɔ.

Gbetaken 10

E ɔ dandanmɛ bɔ e na se nu ee mɛɔ wa ɛ ɔ hwɛɔɔɔsa ɔ togumɛ kpa a kwɛɔɔɔsa enɛ ɔ wɛ ɔ na ɔ aɛ e nyi etɔn lɛ ɛ kpodo nu ɛ de na wa lɛ ɛ kpo; mɔ ɔkpɔ ɔ fi enɛ ɔ wɛ e na ɔ nu e wu e ylb hwɛ ɛ ɛ ɔ.

Gbetaken 11

1. Mɛ e e vɛ nu nyanyaɔ de ɛ na to ɔ yi tɔn yi wɛ hwɛ bɔ e na ba do nu lee nu lɛ yi gbɔn e cobo na ylb ɛ ɔ hwɛnukɔn; cobonu e ka na ɔ hwɛ do e e ɔ, e ɔ na n'ɛ mɛ e na sixu hwlenne ɔ hwɛnukɔn e.

2. Enyi nu e mɛɔ wa ɔ'ayi ɛ ma nyi nu e na sa sɛn do mɛ ɔ hwe enɛ nu ɔ lee sɛn ɛ ji to ɔ alo gbɛ ɔ jijn ɛ ɔ gbɔn ɛ a ɔ, ɛ ɔ na sɛn gan tɔn ɔ.

Gbetaken 12

E ɔ na ba do nu mɛ ɔ lee jlo mɛ gbɔn e gbɔn xo e kun kpla. Gbezinzan metɔn, hennu metɔn, xɔ metɔn alo wen metɔn lɛ ɛ ɔ. Mo ɔkpɔ ɔ e ka ɔ na do winnya mɛ bo lɛ kɔn wi metɔn ɔ. Aɛ e nyi gbɛtɔ tɔn e ɔ hwlen mɛ ɔ ali enɛ ɔ nu.

Gbetaken 13

1. Fi e jlo mēde ɔ we na nɔ gbɔn bo na le ze nɔten e jlo e ɔ dɔ todemē.

2. Mēde dɔ jlo tɔn ɔ é sixu bē agban sin to dēbu mē dɔ to tɔn mē dɔhun. E jlo e ɔ, e sixu le le kɔ wá xwé.

Gbetaken 14

1. Enyi dɔ e dɔ gbeya do nu mēde wē kaka bɔ ku hwēn wan d'e mē ɔ, é hēn ɔ é na hɔn yi to dēvome bɔ e dɔ na yi i dɔ fi enē.

2. Amɔ enyi e mɔ dɔ mē ɔ je sēnmē nugbo alo e tē afɔ sēn e ji gbě e to le bi kplekple sɔ jujɔn ayi é ji e ɔ, é sɔ dɔ acē bɔ e na yi i dandan dɔ to dēvome ā.

Gbetaken 15

1. Gbetɔ bi dɔ acē bo na nyi todè sin vi.

2. E sixu hugan mēde bo de e sin tovikenmē ā; mɔ dɔkpo ɔ é hēn ɔ e na zé edee zé ji nu to dēvo.

Gbetaken 16

1. Enyi sunnu kpo nyɔnu kpo dɔ wyanwyanxwe ɔ, ye hēn ɔ, ye na da yedee bo dē hennu yetɔn. Akɔta yetɔn, to yetɔn, alo sinsen yetɔn dɔ na gbē nú ye ā. Acē dɔkpo le wē ye dɔ dò yedeedida hwenu kpɔnuno yetɔn alo yedeejodo hwenu.

2. Cobonu gbetɔ dè ná dà dè ɔ, jlo yetɔn mē nu wē é dɔ na nyi.

3. Hennu wē nyi sosyen nú gbetɔ sin togun; lobo togun enē ɔ kpodo acēkpikpa to ɔ tɔn kpan ka dɔ na je hun do jĩ tɔ.

Gbetaken 17

1. Gbetɔ bɪ, mē e dɔ ee dɔkponɔ é alo éé dɔ gbē kplekpledemē e, dɔ na dɔ acē do nudeji.

2. Nũ é nyi étɔn ɔ mēde sixu tafu i dɔ bo yi dɔ asi tɔn ā.

Gbetaken 18

Gbetɔ bi dɔ acē bo na len nu nu é jlo e kpɔn bo d'ayime lobo le sēn nu e jlo e. Acē enē ɔ wē zɔn bɔ tɔn le le dɔ togunmē alo kwenkwenmē gbɔn alɔkpa le bi mē dɔ: nunyeyiyi, walɔ kpo yehwē sin alinu kpo.

Gbetaken 19

Gbetɔ bi dɔ acē bo na lin nù é do nuwu bo ka na dɔ xo; hũn mēde dɔ na van nukun dɔ mēde ā. Mɔ dɔkpo ɔ, mē bi dɔ acē bo na se bo jlá nù é dɔ jije wē dɔ to ɔ mē kpo togudo le é kpo. E hēn wlenwin dēbu ɔ, é na ba bo do se na.

Gbetaken 20

1. Gbetɔ bɪ dɔ acē bo na yi kplé. Lobo na le do gbě é ma na dɔn hunnyahunnya wa ā e.

2. E sixu sɔ mēde do gbēdemē gannu gannu ā.

Gbetaken 21

1. Gbetɔ bɪ hēn ɔ, é na gɔ alɔ nu to tɔn bonu é na do yi nukɔn. Eye dēsu hēn ɔ é na nɔ nukɔn nu nuwi wa enē alo é na dē mē bɔ é na nɔ do tɔn mē.

2. Ace ɔokpo ɔ we me bi ɔo bo na do wa axɔsuɔ ɔo to tɔn me.

3. Jlo to ɔ tɔn we nyi linlin dodo e ji to ɔ sin acekpikpa junjɔn e. Jlo ene ɔ, e na ze wema na dɔ xwiji, do sendɛji bɔ ahizi na tɔn d'eme ɔ. Mo ɔokpo ɔ, nuwiwa ene ɔ, e na nɔ blo e do hwe tɔn nu. Wema ene ɔ, e sixu nɔ yeme bo sɔ alo e le sixu sɔ ɔo togunme lee e na blo gbɔn bo ayi na j'ayi nu wemazeto le e.

Gbetaken 22

Gbetɔ bi ɔ, togundeme we ɛ de. Ene ɔ wu o, nuɔe na do tagba n'i ɔo akwelinu, lanme na nɔ ganji k kpodo nunywe na ɔo kpo sin alinu ɔ; nu ene ɔ we na zɔn bɔ ɛ na tɔn nyi. Amo kan e van we to ɔ de e kpodo nuwadokpo e ɔo todeetodee kpan sin tentin gbɔn tuto e ze ɔo te ɛ kpo to ɔ sin ɔokun le kpo we na zɔn bɔ e na mo.

Gbetaken 23

1. Gbetɔ bi ɔo na wa azɔ. Azɔ e ja jlo ɛ we ɛ na wa; sen ɔokpo ɔ we na ɔo nu do me bi nu lobo ɛ ka do na nɔ azɔgba ɔ.

2. Azɔ e mede wa ɛ sin akwe we na du.

3. Mede wa nuɔe ɔ, ɛ na yi nuɔe d'enu dandan. Ene ɔ we na zɔn bɔ e na mo nu e na do hen hennu tɔn na ɛ. E hwedo e ɔ, gbeto sin togun ɔ na go alo nu i ɔo ali devonu.

4. Gbetɔ bi ɔo ace bo na dɔ azɔjigbe alo ɛ hen ɔ ɛ na nɔ gbe mɔhun dee na sixu glɔn nyɔna tɔn le n'i eme.

Gbetaken 24

Gbetɔ bi ɔo ace bo na ɔo gbɔjehwe nu kpodo ayideɔ'ayi sin hwenu kpan Ganxuxo nabide we ɛ ɔo na wa azɔ na. E ɔo na yi azɔgbɔje hwehwe bɔ gbɔje ene me ɔ, e ka ɔo na nɔ sun akwe ɛ.

Gbetaken 25

1. Gbetɔ bi ɔo na na ɔo nu e na zɔn bɔ ɛ na hwlen edee gan ɔo azɔnsi e; lobo na jla nunɔme edee tɔn kpo do hennu tɔn kpan ɔo; taji ɔ, ɔo nuɔuɔulinu, avɔdudolinu xɔ e me ɛ na nɔ ɛ sin alinu, azɔn gblegblelinu. Mo ɔokpo ɔ, ɛ ɔo na mo alɔdo ɔo do azɔmamɔ hwenu, asukuku alo asikuku xɔme nunɔ hwenu, kpukpoxɔme kpodo hwe e nu e ma sɔ sixu wa nɔ bo mo nu ɔ ɛ bi kpan.

2. Vijiji kpo yɔkpɔvume nunɔ kpo bi ɔo na mo kpatakiɔe. Alɔwliwi kpo ɔo vi e ma da asu cobo ji ɔ le e bi we ɔo ace ɔokpo ɔ ɔo xe nya ɔo yeji sin alinu.

Gbetaken 26

1. Gbetɔ bi d'ace nɔ wemakplɔnkplɔn bɔ wemakplɔnkplɔn ka do na byɔ kwe zinzan ɔ; hun nuvɔnnu we ɛ ɔo na nyi. E ɔo na ɔo kplɔn kleunde vɔvɔ ene ɔ dandanme we ɛ de. Alɔlyenzo kpo alɔnuno kpaa kpo ɔo na vun kan kpɛ to ɔ me. Wemakplɔnyiji nu alɔ vɔ ɔ, me bi nɔ we ɛ ɔo na nyi, bɔ e kan na xwedo lee e je xa me ɔokpoɔokpo gbɔn e.

2. Wemakplɔnkplɔn ɔ gbeto sin nukɔnyiyi we ɛ na ba; bo na dɔn gbeto sin ace le yi nukɔn bo je hun dɔ ye ji. E ɔo na zɔn bɔ mɔjeme kpo nuwadokpo kpo hwesɔkeme kpo na tɛin xɔntɔn sin walɔ na tiin, bɔ to e ɔo bu le e sin gbɛ ɔ na yi nukɔn bɔ fifa na tiin nɔ gbe ɔ bi.

3. Vito, vino le we ɔo na de nyi kplɔn e vi yetɔn le na yi ɛ.

Gbetaken 27

1. Gbetɔ bi ɔo aɛ bo ná gɔ alɔ nu tonunywe le bi; me bi ɔo na mɔ mɔ ɔagbe e ɔo alɔyenme bo na zan mɔ ɔokpo ɔ, é na sɔ so nú nukɔnyi yi nunye tɔn bo na sixu mɔ nyɔna e ɔ'e me le é ɔě.

2. Nu e na tɔn sin nu e meɔe gba tame bo blo é ɔ, me ɔ tɔn we e ɔo na nyi; b'e na je hun do nu tɔn ji ɔo nujinjanlinu we à, wemawlan wlan sin alinu we à, alo alɔyen zɔwiwa sin alinu.

Gbetaken 28

Gbetɔ bi ɔo na ba tuto gbɔn nukɔnyi hennu e me ɔe e kpodo gbe ɔ bi kpan sin alinu bonu aɛ, sisi kpo jlokokonunɔ e xó e ɔo ɔo wema elɔ me ɔ ni nɔ xwiji.

Gbetaken 29

1. Togun e me gbetɔ ɔe e bɔ nukɔn yi tɔn kpo nyɔna tɔn kpo na tɔn sin me é ɔ, é ɔo na ɔo nunɔmeɔe le do wũ tɔn.

2. ɔo aɛ e gbetɔ ɔo le sin zinzan kpo nunɔ tɔn kpo me ɔ, me ɔokpoɔokpo ɔo na ba jle na bo na nyi sen e na zɔn bɔ é ma na te aɔ aɛ nɔzo tɔn tɔn le kpo jlokokonunɔ tɔn tɔn le ji kpo ji à é ɔi lee mesisi sin kplɔn byɔ gbɔn é, tuto e ji to ɔ ɔe kpo togun bi kpaa gbetɔ le tɔn sin nunɔme byɔ gbɔn e.

3. Aɛ, sisi kpo jlokokonunɔ ene le ɔo na xwedo su kpodo linlin to ee ɔo bu le tɔn.

Gbetaken 30

Yodè, kplekpleɔe, gbetɔ godokponɔɔe na yi huzu nu e ɔo do wema elɔ me e ɔo alɔ tɔn ji bo na mɔ ten bo ɔe walɔe alo ayiɔe tɔn ee na zɔn bɔ e na mɔ ten bo do kpo aɛ, sisi kpodo jlokokonunɔ ee xo e ɔo ɔo fi e bo hen gba à.
